

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษแห่งสังคมสารสนเทศ ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication Technology: ICT) มีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษา เทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือที่เอื้ออำนวยให้บุคลากรในภาคการศึกษาสามารถรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ได้มากขึ้นและทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้โดยรับข้อมูลและความรู้ได้หลากหลายมากขึ้น มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในสังคมเปิดได้มากขึ้น วงการศึกษามีการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ รวมถึงรูปแบบปกติในห้องเรียน และ e-Learning ที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ระบบ e-Learning เป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2553)

กระทรวงศึกษาธิการเห็นถึงความสำคัญของเนื่องจาก ICT มีบทบาทสำคัญมากต่อการศึกษา ทั้งในด้านการเรียนการสอน และการบริหารจัดการการศึกษา จึงได้ปรับปรุงการระบบการศึกษา โดยมุ่งเน้นการนำ ICT มาใช้ปรับปรุงในทุกด้าน โดยแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา พ.ศ.2550-2554 ข้อที่ 1 สถานศึกษาทุกแห่ง ทุกระดับ จัดการเรียนการสอน โดยใช้ ICT เป็นฐาน และเป็นศูนย์การเรียนรู้โดยเครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอกที่มีความเร็วสูง โทรศัพท์การศึกษาและสื่อ ICT อื่นๆ ตามมาตรฐานที่กำหนด จากแผนแม่บทดังกล่าว นั้น สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่สำคัญของประเทศ เป็นแหล่งศึกษา และเรียนรู้ที่สำคัญของบุคลากรในองค์กรและประชาชนทั่วไป ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง จึงจัดให้มีห้องสมุดเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เช่นเดียวกับหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ที่ใช้ ICT ในการบริหารจัดการใน 5 ระบบงานหลัก ได้แก่ ระบบงานวิเคราะห์และจัดทำรายการ (Cataloging) ระบบงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (Acquisition) ระบบงานวารสาร (Serial Control) ระบบงานยืม-คืน (Circulation) และระบบสืบค้นรายการแบบออนไลน์ (Online Public Access Catalog: OPAC) นอกจากนี้ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ยังดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทย (ThaiLis) ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม ฐานข้อมูลที่บอกรับ

สมาชิกในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ฐานข้อมูล ABI/INFORM เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลทางด้านธุรกิจ การโฆษณา การตลาด เศรษฐศาสตร์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเงิน ภาษี คอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยจัดบริการค้นคืนสารสนเทศแบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ <http://arc.nSTRU.ac.th/> เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถค้นคืนสารสนเทศได้ทั้งที่อยู่ในและนอกหอสมุดกลางและสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ระบบการค้นคืนสารสนเทศมีความสำคัญยิ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงและได้สารสนเทศที่ต้องการ อย่างถูกต้อง ครบคลุม สะดวก รวดเร็วและทันเวลา ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้า วิจัย ปฏิบัติงาน วางแผน หรือตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมีระบบการค้นคืนสารสนเทศอีกแหล่งสารสนเทศหนึ่งคือ Google Search Engine ที่เป็นแหล่งสารสนเทศที่ใหญ่มาก ซึ่งผู้ใช้งานสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้จากแหล่งสารสนเทศนี้ได้เช่นกัน แต่ประสบปัญหาคือ ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศที่ได้มาจะสามารถใช้งานได้จริงหรือไม่ จึงทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้ระบบการค้นคืนสารสนเทศออนไลน์ ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารสนเทศที่ค้น เขตข้อมูลที่ใช้ กลยุทธ์การค้นและลักษณะสารสนเทศที่ใช้งาน รวมทั้งปัญหาที่ประสบจากการใช้งานระบบการค้นคืนสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1.2 วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบค้นคืนสารสนเทศออนไลน์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในด้านวัตถุประสงค์ เขตข้อมูล และกลยุทธ์การค้นคืนสารสนเทศ

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้ระบบค้นคืนสารสนเทศออนไลน์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

- การใช้รายการทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ (OPAC)
- การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์
- ปัญหาการใช้รายการทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ (OPAC) และ
- ปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์

1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาดำเนินงานทั้งสิ้นจำนวน 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เดือน 1	เดือน 2	เดือน 3	เดือน 4	เดือน 5	เดือน 6
	ก.ย. 54	ต.ค. 54	พ.ย. 54	ธ.ค. 54	ม.ค. 55	ก.พ. 55
1. การศึกษา/รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น						
2. ออกแบบแบบสอบถาม						
3. ทดสอบแบบสอบถาม						
4. เก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง						
5. วิเคราะห์ข้อมูล						
6. อภิปราย สรุปผล และเสนอแนะ						

1.3.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ชั้นปีที่ 1-4 ปี การศึกษา 2554 จาก 5 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และคณะครุศาสตร์ จำนวน 11,704 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.3 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 992 คน แยกตามคณะได้ดังนี้ คณะครุศาสตร์ 247 คน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 104 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 379 คน คณะวิทยาการจัดการ 155 คน และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 107 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เป็นแนวทางให้หอสมุดกลาง จัดหาสารสนเทศ ลักษณะของสารสนเทศที่นักศึกษาต้องการได้

1.4.2 เป็นแนวทางให้หอสมุดกลางจัดบริการและส่งเสริมการใช้ระบบค้นคืนสารสนเทศออนไลน์ได้